

BUDAPEST

IV. Semmelweis

T. c. Dunaposta

Magyar Ujság

Noviszád, 1937 november 15. hétfő

Urednik — Szerkeszti
Andrée Dezsó

16. évfolyam 313. szám

A hatalmak hadianyaggal és kölcsönrel támogatják Kínát

Megegyezés a brüsszeli értekezleten

Kína eddigi vesztesége 150.000 halott

Brüsszelből jelentik: A kilenctalmi értekezlet szombati ülésén Wellington Koo kínai főmegbízott azt javasolta, hogy az értekezleten képviselt hatalmak indítsanak közös mozgalmat erkölcsi és gazdasági téren Japán ellen. Kérte, hogy szüntessék meg a hadianyag szállítást és hitelnyújtást Japánnak és támogassák Kínát, annál is inkább, mert Kínának anyagi segítségére van szüksége, hogy folytathassa az ellenállást.

Ezután Norman Davis amerikai főmegbízott szólalt fel. Sajnálkozását fejezte ki, hogy a nemzetközi helyzet állandóan veszélybe került. Hangoztatta, hogyha Japán elfogadta volna a meghívást, ez számára is előnyös lett volna, annál is inkább, mert az értekezlet számol Japán érzékenységével. Sajnos, a helyzet kialakulásában más hatalmak is közrejátszottak. Reméljük — mondotta, — hogy Japán még megtalálja az utat az értekezleten való részvételre.

Az értekezlet ülését ezután hétfő délutánra halasztották. Hétfőn folytatják a kiküldötték a közös nyilatkozattervezet megvitatását. Hírszerint az értekezlet eddigi megbeszélésein megállapodás jött létre a Kínának nyújtandó hitelek és hadianyagszállítás ügyében. Ezeket az intézkedéseket azonban minden ország a maga felelősségére tenné meg. Francia kívánságára kölcsönös segélynyújtást terveznek arra az esetre, ha az akció surlódásokra vezetne. Az értekezlet hétfőn foglal állást a Japánnak adandó válasz ügyében is. A nyilatkozat hírszerint sajnálkozását fejezi ki majd amiatt, hogy Japán vonakodik résztvenni az eszmecsereben. A japán felfogással ellentétben, amely szerint a bonyodalom csak a Távolkeletet érinti, a nyilatkozat megállapítja majd, hogy Japán eljárása a washingtoni szerződés és a Briand-Kellogg egyezmény megsértését jelenti.

AZ OLASZ LÉGI HADERŐ TOKIÓBAN

Rómából jelentik: Valie tábornok, légügyi államtitkár ígéretet tett a római japán légügyi attasénak, hogy az olasz légi haderő viszonzozza »Az isteni szél« nevű ja-

pán repülőgép legutóbbi római látogatását.

HARCTÉRI JELENTÉSEK

A japán csapatok a hankai harctéren elfoglalták Kuanting városát. A város birtokáért heves harc folyt.

A nemzetközi Vöröskereszt adatai szerint a kínaiak az eddigi harcokban összesen 150.000 halottat és ugyanannyi sebesültet veszítettek.

Tokiói jelentés szerint a mikádó az északkeleti japán hadsereghez intézett üdvözlő iratában közölte, hogy a Távolkelet tartós békéje még nagyon messze van.

A japán pénzügyminiszter a japán bankszövetség egyik ülésén kijelentette, hogy a kormány a

yent eddigi színvonalán tartja. Közölte még, hogy a háboru kitörése után fogatosított gazdasági intézkedések jól beváltak és Japán kereskedelmi és pénzügyi helyzete általában kedvező.

ADOTT ESETBEN...

Londonból jelentik: Londonban egyelőre nem tekintik hivatalos japán nyilatkozatnak a sanghaji japán csapatok parancsnokának, Macsui tábornoknak azt a kijelentését, hogy adott esetben nem lesz tekintettel az idegen engedményes területek jogaira. Tény az, hogy a japán hadvezetőség és a sanghaji angolok között fokozódott a feszültség. Sem Washingtonban, sem Londonban nem hajlandók Macsui tábornok kijelen-

Belgiumot aggasztja Belga-Kongó sorsa

Lipót király új locarnói értekezletet javasol Londonban

Rómából jelentik: Olasz politikai körökben nagy érdeklődéssel tárgyalják a London és Berlin, valamint London és Róma között meginduló újabb megbeszélésekről szóló híreket. A római lapok rámutatnak arra, hogy lord Halifax berlini útja után Rómába is ellátogat. A Tribuna örvendetes jószándéknak mondja Chamberlain angol miniszterelnöknek azt az ismételt kifejezett óhajtát, hogy a nemzetek között jobb viszonyt teremtsenek. Minden komoly kísérlet azoknak az új erőknak megértésére, amelyek alapvető elemei az egyensulynak és az állandóságnak. Olaszország számára csak előnnyel járhat, — írja a lap. Ha ezek az előjelek valóban arra mutatnak, hogy a negatív álláspontokról Angliában fokozatosan lemondanak, akkor valóban elmondható, hogy a politikai látóhatár tisztulni kezd.

A BELGA KIRÁLY UTAZÁSA

Brüsszelből jelentik: III. Lipót belg király kedd reggel különvonaton indul el Brüsszelből Londonba.

Az uralkodó, aki az új »Albert herceg« gözös fedélzetén teszi meg az utat a csatornán keresztül, nagy kísérettel megy az angol fővárosba.

A People értesülése szerint Lipót király javaslatot tesz majd Angliának a locarnói hatalmak értekezletének összehívására és felajánlja az elnöki tisztség elfogadását is. A lap véleménye szerint Belgium visszatérése a semlegességi rendszerhez biztosítja a király vállalkozásához szükséges pártatlanságot. A lap úgy tudja, hogy ez az új locarnói értekezlet még karácsony előtt összeülhet, ha az érdekelt államok fővárosai közt megindult megbeszélések tisztázták az egyetértést a fő kérdésekben.

BELGIUM AGGÓDIK

A News Chronicle brüsszeli levelezője azt írja, hogy Lipót király Belgiumra nézve nagyfontosságú kérdéseket akar megvitatni az angol államférfiakkal. Amióta Németország mozgalmat indított gyarmati visszaszerzésére, Belgiumban nagy az aggodalom Belga-Kongó sorsa miatt.

Itéseire állást foglalni, de Washingtonban utalnak Hull külügyminiszternek a nyáron tett ama kijelentésére, amely szerint az Egyesült Államok semmi körülmények között sem hajlandók szerzett jogokat külső nyomásra feladni. Ha a japánok tényleg kísérletet tesznek a területenkivüliség megsértésére, valamennyi érdekelt hatalom azonnali érélyes fellépésére lehet számítani.

POLITIKAI MERÉNYLET

Sanghajból jelentik: A nemzetközi negyed egyik éttermében két koreai forradalmár rálőtt Libomera, a japánbarát koreaiak szövetségének elnökére. Libome súlyosan megsebesült.

TAKAHASKI BERLINBEN

Berlinből jelentik: Takahaski japán ezredes, aki augusztusig a japán vezérkar kínai osztályának főnöke volt, Berlinbe érkezett. Varsóban rövid nyilatkozatot tett, amelyben közölte, hogy Japán hadicéljai közé tartozik a Kuomintang kormányának megbuktatása. A közvetítés kilátásai a távolkeleti viszályban nem rosszabbodtak ugyan, de nem is javultak, — teszi hozzá a berlini jelentés.

Belgium attól tart, hogy Nagybritannia — saját gyarmatainak megmentése érdekében — szemet hunyna afelett, ha Németország Belga-Kongó egy részét követelné. Lipót király meg akarja tudni Londonban, hajlandó volna-e Anglia ebben az esetben Belgium javára közbelépni. A belga kormány ismételt kijelentette, hogy minden kisértési kísérletnek fegyverrel állna ellent.

Londonból jelentik: A Daily Herald Lipót belga király londoni utazásáról írva, megállapítja, hogy Belgiumnak különös érdeke fűződik ahhoz, hogy közvetítése révén megjavítsa Londonnak s Párisnak a német—olasz tengelyhez való viszonyát. Brüsszeli politikai körök szerint a német—francia jóviszony Belgium függetlenségének és sértettségének legerősebb biztosítója.

A Balkán-szövetség jegybankjainak tanácskozása

Ankarából jelentik: A Balkán-szövetséghez tartozó államok jegybankjainak vezetői november 21-én tanácskozásra ülnek össze Ankarában. Az értekezlet munkarendjének előterében egy nagy Balkán-bank megalapításának terve áll.

Reggeli levél

A jövő nemzedék veszedelme

Fenti cím alatt e lap október 28-i számában Batta Péter, egy rendkívül veszedelmes tünet elharapódzáról fest szomorú képet, amely kell, hogy kétségbe ejtsen minden gondolkodó embert.

Ezzel kapcsolatban kényszerítve érzem magam arra, hogy ennek a bajnak okaira, orvoslási módjára rámutassak, mert nem elég, hogy pusztán csak megállapítsuk a betegséget s az sem elég, hogy a seb felületének eltüntetésére szoritkozunk. Itt gyökeres orvoslásról van szó, amelyet az állam erélyes és észszerű beavatkozásával lehetne csak megvalósítani annál is inkább, mivel a jövő nemzedék sorsa nem lehet az államra nézve közömbös, tehát szigoruan veve állam érdek is.

Az első ok: Kezdjük mindjárt az iskolánál. A gyermeki lélek válságát csak a vak nem látja. A tanerők túlnyomó része nem tartja magát illetékesnek arra, hogy a gyermek erkölcsi nevelését elősegítse, a szülő tekintélyét pedig teljesen alámosta a kárhóztos korszellem. Ma már a gyermeket az ucca neveli, amely lépten nyomon szolgál bünrecsábító alkalmakkal. Mozikba, strandra, korcsmákba szabad bejárata van. A mozi és a strand, amely a meztelenség kultuszának egyik leghatásosabb propaganda eszköze, a fogékony gyermeki lélekben romboló munkát végez, lelkivilágát, gondolkozásmódját, erkölcsi felfogását a destruktív áramlatok szolgálatába állítja. A gyermeki lélek állandóan a lelki izgalmak állapotában él, akarat ereje teljesen megtörik ha felnő, kicsapongó, lázadó lesz, aki se a társadalomnak se az államnak nem lesz hasznos polgára.

A második ok: A munkásság rendkívül siralmas helyzete. Ha valamilyen iparágat kitanul, legalább 80%-a mint segéd nem képes elhelyezkedni, s ha sikerül is neki valahol ideig-óráig munkát kapni, a fizetése oly neveltségesen csekély, hogy saját maga fenntartására sem elég, nemhogy arra még gondoljon is, hogy családot alapítson. Mi következik ebből? Elkeseredésében az olcsó prostitúció rabja lesz. Természetes vágyát, melynek tulajdonképeni rendeltetése a családalapítás, nem teljesíthetik. Ne csodálkozzon azután senki azon, hogy ez az elkeseredés bizony sokszor rettenetes tragédiákban robban ki, amiről a napilapok naponta beszámolnak.

Az olyan bölcs tanácsok, melyek önmérsékletre buzdítják a fiatalságot, nem alkalmasak arra, hogy megállítsák ezt a lelket-testet pusztító kórt. Nem kívánhatja senki, hogy az ifjúság, aszkéta életet éljen, emberfeletti akaratot kell ahhoz, hogy a vér szavát elhallgatassuk, pláne amikor már mint gyermek minden erkölcsi gátlás nélkül neveltedt. Az hiszen miliőben neveltedt fiatalság előtt ugyszólván nincs korlát, minden lelkiismeret furdalás nélkül rohan a vesztébe.

Itt valahogy igazolva látom sok tekintetben a diktatórikus államforma létjogosultságát, ahol nagyobb súlyt fektetnek, munka alkalmak teremtésére s a fiatalság erkölcsi nevelésére, mint az ugynevezett de-

Minden külföldit kiutasít a szovjetből

Prágából jelentik: A Csehszlovákia nagy feltűnést keltő hírt közöl. Eszerint Szovjetországból minden külföldi állampolgárt kiutasítanak, még a csehek is. A bejelentés annál nagyobb feltűnést kelt, mert a Csehszlovákia köztudomásúan a külügyminisztérium hivatalos lapja és éppen ez a lap ad hírt a kiutasításokról. A lap értesülése szerint Moszkvában azzal magyarázzák a kiutasításokat, hogy a külföldiek meg akarják akadályozni a bolsevista ipari ujjaépítést.

A borsodmegyei árvíz

Két napra van szükség a megrongált pályatest helyreállítására

Miskolcra jelentik: A Sajó áradása egyre fenyegetőbb méreteket ölt. Gamarik Géza MÁV-igazgató bejárta a veszélyeztetett területeket és az újságíróknak a következőket mondotta: — A trianoni határ mellett a bánrévi—füleki oldal teljesen víz alatt van.

Az ár a vasuti pályatestet több helyen átszakította. A forgalom itt teljesen szünetel.

Csehszlovák területen, Dobsina és Fülek között az utasokat a közbeső állomásokon leszállították. Körülbelül két napig ott kell vesz-

tegelniök. A csehszlovákokkal abban állapodtunk meg, hogy

mihelyt az időjárás engedi, azonnal megkezdjük a javítási munkát. Így is legalább két napra lesz szükségünk, amíg mindent helyreállítunk.

Veszedelmes a helyzet Bánréve és Ózd között is, ahol az ár 300 méter hosszúságban elmosta a pályatestet. Putnok és Bánréve között a pályatest kavicsrétegen átszivárgott a víz s ha az eső nem szűnik, ott is szüneteltetni kell a forgalmat.

Tárgyalások a német-osztrák kereskedelmi egyezmény meghosszabbításáról

Görling ausztriai látogatásának előkészítése

Bécsből jelentik: Az osztrák-német kereskedelmi egyezmény meghosszabbítására vonatkozó tárgyalások hétfőn kezdődnek Bécsben. A német küldöttség vezetője Claudius titkos tanácsos, vasárnap Bécsbe érkezett. Vele együtt jött Berndt német miniszteri tanácsos, birodalmi sajtófőnök is, aki a két ország közti sajtóhírek ügyében folytat tárgyalásokat az osztrák illetékes körökkel. Mindezek a látogatások Görling

porosz miniszterelnök ausztriai utjával vannak összefüggésben. Görling vadászkiállításra érkezik Ausztriába s az egyik osztrák állami vadászterületen találkozik majd az osztrák politikai élet vezetőivel. Görling ez alkalommal gazdasági kérdésekről is tárgyal majd az osztrák vezető államférfiakkal. Hír szerint arról van szó, hogy Ausztria nagyobb mértékben szállítson nyersanyagokat Németországba.

Verbászon is zsúfolt nézőtér ünnepelte a bogojevói Gyöngyösbokrétát

A bogojevói Gyöngyösbokréta népszerűségére mindennél jobban jellemző, hogy vidéki szereplése immár nemcsak testi és lelki gyönyörűséget hoz, hanem — telt házat is. Az utóbbi hónapokban mindenütt, ahová a Bokréta ellátogatott, napokkal az előadás előtt elfogyott az összes jegy és mindenütt zsúfolt nézőtér tapsolta végig a Bokréta szebbnél szebb táncait.

mokratikus államokban. A demokratikus államok szabad kezet adnak minden romboló eszme terjedésének s ezek jól tudják, hogy hol kell kezdeni a munkát, legelső a gyermek és az ifjúság megnyerése egy-két emberöltő s már is megnyerték a játszmát.

Tehát a nyilvános házak betiltásával, nemhogy megszüntették a bajt, hanem az ennek következtében elharapódzott titkos prostitúció révén

gy történt ez szombaton Novivverbászon is, ahová a Keresztes Egyesület hívta meg vendégszereplésre a bogojevóikat. Az állomás melletti Bieber vendéglőben rendezték az előadást. A Bokréta számain kívül Braun Janka szerb dalokat énekelt zenekari kísérettel igen jó előadásban. Horváth Mihály és Bertron Ferenc, a Szerkesztőség című ötperces bohózatot adták elő. A darab való-

még fokozottabb rombolást visz véghez a fiatalságban. Ez a baj nem fél s nem felületes munkát kíván, mert ezzel sokszor csak éppen az ellenkezőjét éri el a kívánt eredménynek. Továbbá pedig ennek a kérdésnek rendezése annyira sürgős volna, hogy minden csekély késedelem helyrehozhatatlan hibát eredményezhet.

Szenta, 1937. november 13.

SZERENCSEI KÁROLY

MILOI VÉNUSZ REJTIVÉNYE

Gyűjtse össze ezeket a naponként megjelenő kis figurákat. 120 darabból kirakhatja a milói Vénusz lapunkban megjelenő alakját. A helyes megoldáshoz minden figurára szükség van.

A megjelölt csak türelem kérdése. A megjelöltek 75.000 dinár értékű 1000 darab gyönyörű tárggyal jutalmazzuk. Aki figurákat kívánni elmulaszt, olyképen pótolhatja, hogy a ap ellenértékét bélyegben, választ-bélyeggel együtt beküldi kiadó-hivatalunkba.

ban csak öt percig tartott, de külön ötpercet nevetett utána a közönség. Még egy kitűnő egyfelvonásos szerepelt a műsorban: A férjfogás iskolája címmel. Margit szerepét Reitter Zsuzsi, Klári szerepét Boros Teri, az ügyvéd szerepét pedig Geiszt Péter alakította. A kitűnő tréfa nagyszerű előadása sok megérdemelt tapsot aratott.

A Gyöngyösbokréta táncszámai Tamaskó József tárogató szólóját szinte szünni nem akaró ünneplés követte. Az ideiglenes színpad szerkezete nem igen készült keményen dübörgő, vagy szilajon forgó táncprodukciókra, s a Lippentyúsnél, a Nagybokázónál, a Betyár táncnál és főleg a Tussnál, bizony rengett-mozgott a színpad kulisszástól, függönyöstől, mindenestül. De a Bokréta táncosait ez nem zavarta, ropták a táncot fáradhatatlanul. A táncokhoz András Dezső tartott magyarázó és ismertető előadást.

Műsor után táncra perdült a közönség, s a vrbászi fatalemberek jól megtáncoltatták a bogojevói széplányokat. Sőt talán — sértődés ne esék — azt is mondhatnók, hogy a bogojevói lányok táncoltatták meg a fiatalembereket, mert tudni való, hogy messze földön alig-alig akad táncos, aki akár lassuban, akár forgásban kifáraszthatná a bogojevói Gyöngyösbokréta tagjait.

Tovább robbannak a bombák Paleszfinában

Jeruzsálemből jelentik: Paleszfinában folytatódnak a terrorista merényletek. Jeruzsálemben és Jaffában több helyen bomba robbant. Jeruzsálemben a forgalom hosszabb ideig szünetelt. Betlehemben revolverlövéllyel megsebesítettek egy rendőrt. Jeruzsálemben továbbra is ostromállapot van. A jeruzsálemi városi tanács két arab nemzetiségű főtitkviselőjét letartóztatták. Azzal gyanúsítják őket, hogy közvetlen kapcsolatot tartottak fenn az arab nemzeti mozgalom vezetőivel.

A „milliomos” szökevény a hadbírótság előtt

Amikor a rab matróz megüti a főnyereményt

(Páris, november.) Szökés miatt vonta felelősségre a touloni haditörvényszék Henry Doncieux tengerészt. A hórihorgas, sovány, nélkülözésektől megviselt arcú tengerész regénybe illő kalandok után került a haditörvényszék elé, miután mint dús gazdag ember hagyta el szolgálati helyét és mint földhözragadt csavargó jelentkezett az egyik külföldi francia konzulátuson, hogy a börtön kényelmével cserélje fel a már kibírhatatlan nélkülözéseket.

1935-ben kezdődött Henry Doncieux szerencsétlenül végződött szerencséje. 1935 januárjában kimaradási engedélyt kapott, de még 48 órával később sem jelentkezett hájóján. Nem ez volt az első fegyelmességére és tudta, hogy hosszabb börtönbüntetés lesz a következménye kimaradásának.

Nagy mulatozás után ballagott a kikötő felé, amikor egy bank kirakatában sorsjegyeket pillantott meg. A még mindig italos állapotban lévő matróz

hirtelen elhatározta, hogy sorsjegyet vesz.

Ugy emlékezett azonban, hogy minden pénzét elmulatta és már tovább indult, amikor keze a zsebébe tévedt és ujjai összegyűrt papirosba akadtak. Kihuzta zsebéből a papircsomót, amely legnagyobb meglepetésére egy százfrankos volt. A százfrankost kisimította, visszasietett a bankba és megvette az első sorsjegyet, amelyiken megakadt a tekintete a kirakatban. A sorsjegy száma 888.509 volt.

A RAB SZERENCSEJE

A parancsnoka harminc napi fogásra ítélte a kimaradás miatt Doncieux-t, akinek büntetése felét magánzárkában kellett eltöltenie. A tengerész a börtön rideg magányát a kintinból hozott ennivalókkal szerette volna megédesíteni, de egész vagyoni a sorsjegye volt. Mindenkinek eladásra kínálta a sorsjegyet, amelyet január 20-án féláron el akart adni börtönőrnek is, de ez nem volt hajlandó üzletet kötni vele.

Január 23-án tartották meg a Nemzeti Sorsjáték huzását és késő este a börtönőr lelkendezve felbresszette Doncieux-t, miután emlékezett a neki is felkínált sorsjegy számára és

közölte a rabbal, hogy a sorsjátékon egymillió frankot nyert.

Február elején szabadult ki a börtönből a most már milliomos tengerész, aki hiába kérte, hogy még hátralévő 23 hónapi szolgálatát függesztsék fel, a felettes hatóságai kérését nem teljesítették és Doncieux-nek folytatnia kellett katonai szolgálatát. Ez azonban nem akadályozta meg abban, hogy

elegáns, vadonatúj automobil ne vásároljon

és 1935 júniusában autóján szülőfalujába indult.

Magával vitt két fiatal nőt és egy altisztet is, a jökekvü társaság minden kocsmá elött megállapodott és Doncieux a nagymennyiségű aperitif hatása alatt Aix mellett százhusz kilométeres sebességgel egy fának

vezette autóját, amely darabokra törött.

A négytagú társaságból csak a szerencsés matróz menekült meg sértetlenül,

az egyik nőismerőse életét vesztette, a másik karját törte és altiszt barátja is súlyosan megsebesült.

Az Aix en Provence-i törvényszék a szerencsétlenségért 100 frank pénzbüntetésre és 250.000 frank kártérítésre ítélte. Doncieux kifizette a hatalmas kártérítési összeget, noha autója csak 100.000 frankra volt biztosítva.

NYOMORBAN

Doncieux ekkor elhatározta, hogy új életet kezd. A múlt év elején Des Champs nevű matróztársával megszökött csapattestétől, Spanyol-

országba utaztak és San Sebastianban bárnyitottak. A bár jó üzletnek bizonyult, de a polgárháboru kitörése miatt be kellett zárniok. Doncieux társa visszatért Franciaországba és önként jelentkezett a katonai hatóságoknál. Doncieux azonban vendéglőt nyitott San Sebastianban, de ez a vállalkozása is megbukott.

Vagyonából 100.000 frankot fivérének, 150.000 frankot pedig apjának adott, de hiába kérte őket sürgető leveleiben, hogy küldjenek neki pénzt, hálátlan hozzátartozói a tekintélyes ajándékból semmit sem adtak vissza »a szerencsés Doncieuxnek.«

A néhány hónappal előbb még milliomos katonaszökevény

most megismerkedett a kietlen nyomorral.

Madridba utazott, ahonnan Valenciába került, itt kihágás miatt elítélték, majd egy belga altiszttel Franciaországon keresztül Anversbe utazott, ahol eredménytelenül igyekezett munkát találni. Még a hajókirakodásoknál sem alkalmazták,

minden nélkülözhető ruhadarabját eladta, koldussorban tengődött és megtört szívvel gondolt a milliós főnyeremény piunkösi királyságára.

Végül is ez év augusztusában teljesen lerongyolódva, kiéhezve jelentkezett az anversi francia konzulnál, bevallotta, hogy megszökött a hadseregből és kérte hazaszállítását. A börtön és a reá váró büntetés megváltásként tünt fel számára a fekete nyomor kegyetlen szenvedései után.

Ilyen változatos előzmények után került Henry Doncieux a touloni haditörvényszék elé. A tárgyaláson sirva vallotta be a milliós főnyeremény számára végzetes kalandját és vallomáshoz hozzátette:

— A pénz tett tönkre, mert nem tudtam vele bánni.

Az volt a baj, hogy a nők megérezték zsebemben a milliót és én gyenge voltam az ellenállásra. Büntetésem kitöltése után szerény elhelyezkedést keresek a polgári életben. Ha még egyszer sorsjegyet vennék és azt is kihuznák, már tudnám, mit csináljak a pénzzel.

Vérfürdő Montecristóban

Farkasszemét néz a két néger köztársaság: Haiti és San Domingo

Newyorkból jelentik: Az Antilláknak azon a trópusi, paradicsomi szigetén, amelynek egyik fele San-Domingo, a másik Haiti köztársaság szuverénitása alatt áll, most nagyon puskaporos a levegő. A két szomszéd néger köztársaság egyelőre mérges diplomáciai jegyzékeket küldözget egymásnak, de attól lehet tartani, hogy bármely pillanatban kitörhet a háboru is. Ugy Haiti, mint San Domingo csak körülbelül 2500 főnyi hadsereggel rendelkezik, de az előjelek szerint ez az összecsapás kegyetlenségben és vérengzésben nem maradna el a történelem legnagyobb háborui mögött.

Mint ismeretes, a két néger köztársaság viszonyát az a szörnyű tömegmészárlás mérgecsitete el, amelynek színhelye Montecristo, san-domingói kikötő volt. San-Domingo cukornád ültetvényein mindig nagy számban dolgoztak a Haitiből bevándorlott négerék. A san-domingói benszüllöttek egyre fokozódó gyűlölettel nézték ezeket az »idegen« munkásokat, akik szerintük leszorítják a béreket. Már régebben mozgalmat indítottak a bevándorlás ellen és el is érték, hogy Trujillo, a san-domingói fekete diktátor rendeletet adott ki, amely Haiti polgárai számára megtiltotta a bevándorlást. A beszivárgás azonban, a tilalom ellenére is, tovább tartott. A rendőrhatalóságok időnként razzziákat rendeztek a »nem kívánatos idegenek« közt. Az utolsó ilyen nagyszabású razzia alkalmával a haiti munkásokat egy montecristói raktárhelyiségbe zárták. A feldühödött san-domingóiak megrohanták a raktárt és az összecsufolt tömegben iszonyatos mészárlást vittek véghez, amelynek, egyesek szerint, ezer, mások szerint háromezer ember esett áldozatul.

Szerzői est és kulturális előadás a noviszádi Polgári Magyar Kaszinóban

Szerda este rendezik a nivónak ígérkező kulturestet

A noviszádi Polgári Magyar Daloskör évek óta értékes kulturális munkát végez, amelynek egyik jelentős kiegészítő részét alkotják a kulturesték, amelyeket minden alkalommal nagy közönség látogat.

Az őszi évad első kulturestjét szerdán, 17-én rendezik, nivónak ígérkező műsorral.

Az est szerzői estnek is nevezhető, mert eddig sehol be nem mutatott ének- és zeneszámok is szerepelnek a műsorán. Vig Erzsébet és Magyar Zoltán új operetten dolgoznak, amely immár befejezés előtt áll. Az operett címe a Táncozó grófnő. Ennek az operettnek néhány dalát, tangóját

és foxtrotját mutatják be az estén

A Vig—Magyar operettszemélyneken kívül Pasztné Müller Babsy A zsidónő két áriáját énekl, azonkívül Kacsóh: Nem sirok utánad című dalát. Az operettszereket Pasztné Müller Babsy, Czinner Gizi és Sziráczk Endre adja elő.

Az est prózai részét Andrée Dzsó előadása szolgáltatja. Az előadás címe: A gyermek az exotikus népek babonáiban.

Az előadás szerda este fél 9 órakor kezdődik a Polgári Magyar Daloskör Usztavszka uccai székházának nagytermében. Belépődíj nincs, vendégeket szívesen látnak.

Hai van család kormányozza Amerikát

Newyorkból jelentik: Lundberg ismert pénzügyi író tollából »Amerika 60 családja« címmel könyv jelent meg, amely óriási feltűnést keltett. A szerző a névszerint is megnevezett 60 család ellen azt a vádat emeli, hogy a demokrácia követelményei számukra csupán formások, amelyekhez, ha a szükség úgy kívánja, alkalmazkodnak, de amelyeket sokszor felrugnak. A szerző szerint a 60 család éppugy kezében tartja az Egyesült Államok egész politikai és gazdasági életét, mint a híres francia »kétszázak« a maguk országát. Az első tíz családban szerepelnek a Standard Oil tulajdonosai a Morgan pénzeszoport, Fordék, stb. A könyvnek különös sulyt ad az a körülmény, hogy Lundberg Roosevelt elnök legbizalmasabb baráti köréhez tartozik és állítólag Roosevelt hozzájárulásával adta ki könyvét.

Tíz ember a Jeges-tengerbe fulladt a forradalmi ünnepség miatt

Moszkvából jelentik: Szamojlovics professzor, az ismert sarkkutató, legújabb északsarki expedícióját az orosz forradalom kitörésének 20-ik évfordulóján súlyos szerencsétlenség érte a Jeges-tengeren. A Szamojlovics expedíció három jégörövel hatolt előre a Sarkvidék felé s a jégörök telegénysége az évforduló napján forradalmi ünnepséget rendezett egy jég-táblán. Szamojlovics professzor éppen ünnepi beszédét mondotta el a jég-táblán felsorakozott legénységnek, amikor a jég a tulságos megerhelés miatt beszakadt. A Moszkvában elterjedt hírek szerint az expedíció több tagja elmerült a jeges vízben és nem került többé elő. Állítólag tíz emberéletet követelt áldozatul a jég-sivatagban rendezett forradalmi ünnepség. A moszkvai illetékes tényezők azt állítják ugyan, hogy mindenki megmenekült, a közönség azonban nem ad hitelt ennek a nyilván megnyugtatóul szolgáló hivatalos jelentésnek.

A SZERKESZTŐ ASZTALÁROL

EREDETI szabadalmat jegyeztette be a napokban egy londoni asztalosmester, akit találmányának a következő elnevezést adta: »Készülék nagyobb hegyek, különösen a Himalájá-hegység fáradtság nélküli megmászására.« Ez a szenzációs szerkezet egy egész sor kisebb léggömbből áll, amelyek szőlőfürt formájában úgy vannak egymáshoz erősítve, hogy emelő erejük összesen mintegy hatvan kilogrammot tesz ki. Egy hetven kilogramm súly embernek tehát — ha fel van szerelve ezzel a készülékkel — mindössze tíz kilogramm testsúlyt kell viselnie. Ez a feltaláló asztalosmester véleménye szerint ennek segítségével akár egy Mount Everest-expedíció fáradtságait is könnyű szerrel elviselheti.

KÖRÜLBELÜL EGY HÉTTEL ezelőtt jártak le Newyorkban az italméréssel foglalkozó üzletek engedélyei. E határidő után minden tulajdonosnak új engedélyt kellett kiváltania a hatóságoktól. Ennek az eljárásnak a kapcsán kiderült, hogy Newyork városában 15.500 vendéglő, kocsmá és úgynevezett »salon« van, amely szeszárúsítással foglalkozik.

HÁTBORZONGATÓ mexikói csendélet játszódott le Veracruzban, ahol Mexikó három magasállású állami tisztviselője esett áldozatul a politikai vérbossznak. Veracruz főállamügyésze, Adolfo Moreno nagy rádióbeszédet tartott, amelyen kijelentette, hogy hatalmas tisztogatási hadjáratot fog kezdeni azok ellen az állami funkcionáriusok ellen, akikre rábizonyul, hogy törvényt sértést követtek el és a tisztogatási akció során könyörtelenül le fog sujtani minden bűnözőre. Miért, miért nem: Felix Gonzales, a város katonai parancsnoka magára vette a fenyegést. Felkereste az államügyészt lakásán és szó nélkül lelőtte. Főnöke meggyilkolásának szemtanúja volt a helyettes államügyész, Elias Ontiveros, aki a gyilkosságot azonnal megbosszulta s ott a helyszínen nyomban lelőtte a katonai parancsnokot. A vérbosszu kielégítése után Ontiveros maga ellen jordította a fegyvert és öngyilkosságot követett el.

NAGY SIKERE volt az idei párisi szőlőárverésnek, amelyen 400 kiló kék és 100 kiló fehér szőlő került kalapács alá, ami összesen nem nagy mennyiség, viszont az utolsó szemig valódi párisi termés: Páris kellő közepén, a Montmartreon szüretelték. A montmartrei szőlészet 1932-ben ünnepelte ujjászületését. A régi városi krónikák tanúsága szerint ugyanis a mai Páris helyén dúszőlőtőkék díszítették a lankás vidékeket. »Montmartre szabad községe«, amely ma már csak névlegesen áll fenn, öt évvel ezelőtt elhatározta, hogy felújítja a régi szőlőtermelést. Az új szőlőtőkét azon a helyen ültették el, ahol valamikor IV. Henrik király kedvesének, a híres szép Gabriellének háza állt. Azóta október közepe táján minden évben megtartják a vidám szüreti ünnepséget, a párisi szőlőárverést, a Montmartre szegényét javára.

Vargas elnök budapesti ismerőse a népszerű diktátorról

„Ez lesz a világ legdemokratikusabb diktatúrája“

Budapestről jelentik: Világszerte nagy feltűnést keltett a brazil álamcsiny, melyet a napokban hajtott végre Vargas álamfő. Budapesten már legendák keringtek arról, hogy

Vargas tulajdonképpen magyar származású, eredetileg Varga volt,

mielőtt Brazília diktátorává lett volna. Miután a budapesti brazil konzulátus még semmilyen hivatalos értesítést az államesinyről nem kapott, megkérdeztünk egy már évek óta Budapesten lakó előkelő braziliai hölgyet, Laura Hassenlecher-t. A fiatal hölgy édesapja valamikor Brazília legismertebb politikusa közé tartozott és családja most is jóbarátságot tart fenn Vargas elnökkel.

— Melyik európai államférfihez vagy diktátorhoz hasonlítható leginkább Vargas személyisége? — teszem fel az első kérdést Laura asszonynak.

— Oh, ő egyáltalán sem hasonlítható. Ő egészen eredeti és óriási egyéniség. — mondja lelkesen.

— Igaz lenne, hogy magyar származású és eredetileg Varga volt?

— Dehogyan igaz. — mondja nevetve.

Nagyon előkelő braziliai család sarja Vargas,

aki először Dél-Brazília kormányzója.

majd később az egész ország igazságügyminisztere volt. Nyolc évvel ezelőtt, a forradalom után ő lett az elnök.

— Mi az ő politikai meggyőződése tulajdonképpen, fasiszta?

— Nem. Határozottan állíthatom, hogy a brazil diktatura egyáltalán nem azonos az európaiakkal. Vargas nem fasiszta, csak antibolsevista.

— Mi történt a parlamenttel?

— Pontos híreim még nincsenek, de azt hiszem, egyelőre feloszlatták.

— Népszerű Vargas Braziliában?

— Nagyon népszerű ember, őt tulajdonképpen kényszerítették, hogy vegye át a hatalmat.

Nem is tehet róla, hogy diktátor lett. (Ezt mondja Laura asszony: „Dictateur malgré lui“.) Annyira népszerű volt, hogy nem engedték el a kormány melől. Az egész hadsereg mellette áll, bár ő maga civil.

— Mit gondol, asszonyom, boldogabb lesz vele az ország?

— Azt hiszem, szabadabbak leszünk, mint voltunk, tehát boldogabbak is. Ez lesz a világ legdemokratikusabb diktatúrája. — mondja szép, dallamos hangon Laura asszony és elmerengve teszi le a telefonkagylót a Váci-utcai penzióban.

Meghalt a „Wallstreet boszorkánya“ a leggazdagabb és legfukarabb asszony

Newyorkból jelentik: A napokban gazdát cserélt Amerika egyik legnagyobb vagyona, »a Wall Street boszorkányának«, Mrs. Hetty Greennek óriási öröksége, amely

a világ legérdekesebb életű milliommósnoje leányának jutott.

A néhány héttel ezelőtt meghalt Mrs. Hetty Green évtizedeken át félelmetes hírű alakja volt az amerikai pénzügyi életnek. Merész spekulációival, vakmerőségével vívta ki magának a »Wall Street boszorkánya« nevet és szerezte meg sokszáz millió dollárt kitevő vagyonát, amely állítólag felülmúlja a leggazdagabb bankárok és iparfejedelmek készpénzvagyonát is. Üzleti sikerein kívül híres volt a dollármilliomos üzletasszony hihetetlen fukarságáról is, amelyről még ma is rengeteg történet kering.

A BÁLNAVADÁSZ NAGYAPA

Mrs. Hetty Green vagyonának története mindössze három generációt ölel fel. A mesés vagyon alapjait a jelenlegi örökös, Mrs. Matthew Wilks nagyapja, Edward Robinson vetette meg. A nagyapa még egyszerű bálnavadász volt, aki azonban mohón vetette rá magát az üzletre. Kislánya, a Wall Street későbbi boszorkánya egyszer tanuja volt egy jelenetnek, amely apja rideg üzleti elveire rávilágított. Amikor egy hajóból kirakták az Edward Robinson részére érkezett árut, az egyik

munkás a rakpartról a tengerbe esett. Társai csónakba ugrottak, hogy segítségére siessenek, Edward Robinson dörgő hangja azonban megállásra kényszerítette őket:

— Azt hiszitek, azért fizetlek benneteket, hogy lopjátok az időt?

A munkások megijedtek a könyörtelen főnöktől és anélkül, hogy folytatták volna a mentést, visszatértek munkahelyükre, társuk pedig a szemük láttára fulladt a tengerbe. Ez a kegyetlen élmény megacélozta a kisleány lelkét, amelybe belevésődött az apa mohó pénzvérsége.

Amikor 18 éves volt, apja 18.000 dollárral ajándékozta meg és megengedte neki, hogy egy hónapra Newyorkba utazzon egy rokonukhoz. A newyorki rokon megdöbbenve ismerte fel az akkor már gazdag leányt rongyos ruháiban és hogy bevezethesse a társasági életbe, több estélyi ruhával volt kénytelen megajándékozni.

A fiatal leány rövidesen férjhezment egy Green nevű pénzemberhez, aki mellett ő is tőzsdei üzletekkel kezdett foglalkozni. Ötleteivel és szerencsés manipulációival csakhamar magára vonta a Wall Street pénzembereinek figyelmét, de rövidesen tapasztalhatták ezek kíméletlenségét és hajlíthatatlanságát is. Merész spekulációiban nem ismert barátságot, megértést, iparvállalatokat tett tönkre, családi vagyonokra

tette rá a kezét és férje ügynöksége révén gyakran diktátora volt a tőzsdei árfolyamhullámszónak.

A FUKAR MILLIOMOSNŐ

Házasságából egy fia és egy leánya született, de a pénz imádata mellett szívében nem jutott sok hely az anyai szeretetnek. A Wall Street boszorkánya híres volt rendkívüli fukarságáról, ami családi életében gyakran embertelen kegyetlenségre vezetett. Duszgazdag volt már, amikor fia egyszer lábát törte. A milliomos anya meg akarta takarítani az orvosi költséget és ő maga kezelte a gyermek eltört lábát.

A kisfiu állapota súlyosra fordult és lábát amputálni kellett.

Az anya megtagadta a kórházi ápolási költségek kifizetését és a sikeres pénzügyi manővereiről híres asszony gyermekének ápolási költségeit a kórház szegényalapjából fedezték.

Nagy feltűnést keltett Mrs. Hetty Green egy örökségi porével is. Édesapja nagy vagyonából kisebb összeget hagyott egy távoli szerény rokonára. Hetty Green, noha erre a számára jelentéktelen összegre nem volt szüksége, pert indított az örökség e részének érvénytelenítése érdekében és iratot hamisított, hogy rokonát megfossza a néhány százdolláros örökségtől.

Nem is milliommósno, hanem milliárdosno volt már Hetty Green, amikor fősvénysége egyre jobban elhatalmasodott rajta. Férje súlyos válságba került egy tőzsdei krach következtében, de felesége nem sietett segítségére, hanem kegyetlenül kijelentette:

— Nem vagyok hajlandó fizetni férjemért. Ha vesztett, viselje a következményeket.

750 MILLIÓ DOLLÁR ADÓHÁTRALÉK

Ekkor már férjétől teljesen függetlenül kezelte üzleti ügyeit és nem törődött azzal, hogy gyermekei apja utolsó filléréjét is elvesztette a tőzsde fekete napjaiban.

De amilyen kegyetlen volt a tőzsde boszorkánya üzletfeleihez, éppen olyan könyörtelen volt önmagával szemben is Nyomoruságos oduban lakott, télen nem fűtötte lakását, egyszerű, egy fogásból álló ebédjeit és vacsoráit spirituszfőzőn főzte meg és szegényes ruháiban mindenki nyomoruságos helyzetben élő munkásasszonynak vélte.

És miközben áruházakban vásárolta olcsó ruháit, államoknak adott kölcsön óriási összegeket,

valamely ipari vállalatokkal állott üzleti összeköttetésben és életét megkeserítette az aggodalom, hogy hitelezői nem fizetik vissza a tetemes kölcsönöket.

A világ leggazdagabb és legfukarabb asszonya szélütés következtében halt meg. Hozzá tartozói szerint

a szélütés akkor érte, amikor cselédje pénzt kért tőle.

A különös életű asszony éveken át nem fizetett vagyonadót és ezért adóhátralék címén a leányát illető örökségből az állam 750 millió dollárt vont le. A vagyon azonban még így is olyan tekintélyes, hogy a pénzemberek szerint Mrs. Matthew Wilks jelenleg a világ legnagyobb készpénzvagyonának a birtokosa.

Az or...
bori dis...
más he...
ton es...
Cvetkov...
miniszte...
szerveze...
tegnap...
kovic...
niszter...
bánsági...
résztvet...
lyen Me...
viselte...
ünnepé...
A ké...
fogadta...
köztük...
is, akik...
dekes I...
Cvetk...
miniszte...
dásra v...
bevezet...
minimá...
sa, a m...
zódések...
te az u...
rendeze...
mány e...
megáll...
magass...

Cvetkovic és Sztankovic miniszterek, Rájics bánhelyettes

Szomborban nyilatkoznak a Reggeli Ujság munkatársának az aktuális kérdésekről

Az országos dalos-szövetség szombori diszközgyűlése, amelyről lapunk más helyén számolunk be, szombaton este megérkezett Szomborba Cvetkovic Dragisa szociálpolitikai miniszter, aki tegnap a JRZ szeptári szervezétének ünnepségén vett részt, tegnap délelőtt megérkezett Sztankovic Szvetozár földművelésügyi miniszter és Rájics Szvetisláv dunabánsági bánhelyettes. Mindketten résztvettek a diszközgyűlésen, amelyen Mojszinovic Milán ezredes képviselte Öfelsége II. Petar királyt, az ünnepély fővédnökét.

A két miniszter s a bánhelyettes fogadta a sajtó szombori képviselőit, köztük a Reggeli Ujság munkatársát is, akik előtt mindegyikük több érdekes kérdésben nyilatkozott.

Cvetkovic Dragisa szociálpolitikai miniszter kijelentette, hogy megoldásra vár a betegsegélyező-autonómia bevezetése, amihez az első lépés a minimális munkabérek megállapítása, a második pedig a kollektív szerződések létesítése; kilátásba helyezte az újságírók nyugdíj-kérdésének rendezését is, amihez azonban a kormány és a laptulajdonosok előzetes megállapodása szükséges. A nyugdíj magassága ugyanis attól az összegtől

függ majd, amit a laptulajdonosok befizetnek erre az alapra s amelyet a kormány állami hozzájárulással egészít ki. A munkanélküliségről szóló vava kijelentette a miniszter, hogy az egész ország területén mintegy félmillió munkanélküli van, nagyrészt a falusi lakosság körében, ezt az állapotot a kormány a közmunkák fokozásával igyekszik megszüntetni.

Sztankovic Szvetozár földművelésügyi miniszter nyilatkozata szerint a földműves-adósságok rendezése a mai formájában végleges s már csak egy kiegészítő törvény fog megjelenni, mely azonban a lényegét nem érinti. Megígérte a miniszter, hogy a mezőgazdasági kamarák mellett a jövőben bizottságokat létesítenek, amelyek eldöntik majd, hogy a mezőgazdasági munkások milyen arányban vállalhatnak munkát más községekben, ha a saját határukban nem jutnak munkához. Ez az intézkedés több magyarlakta községre (Bajsa, Teleska stb.) volna üdvös hatása, mert ezeknek határai oly kicsinyek, hogy a munkásaikat nem tudják foglalkoztatni, más helységeken pedig az eddigi intézkedések értelmében nem vállalhattak mun-

kát. A szilosz-árverés, a miniszter szerint, eredménytelen maradt, mert azon csak belföldi vállalkozók vehettek részt. Jövőre azonban új árlejtést írnak ki, amelyen külföldiek is pályázhatnak. Erre a célra 60 millió dinárt irányzott elő a kormány s az árlejtéstől függ majd, hogy ezen a pénzen 3-5 vagy több sziloszt lehet-e majd felállítani.

Rájics Szvetisláv bánhelyettes a szombori gimnázium építésével kapcsolatban kijelentette, hogy a pénzügyminisztérium a Dunabánság költségvetéséből 60 milliót törölt s ez a törlés az iskolaépítési alap rovására ment. Így maradt függőben a szombori gimnázium és más iskolák építése, jövőre azonban erre a célra újból nagyobb összeget állítanak be a bánsági költségvetésbe.

A kisebbségi kérdéstről szólva a két miniszter és a bánhelyettes kijelentette, hogy a lojális kisebbséggel szemben a kormány a legmegértőbb türelmi állásponton van s Sztankovic miniszter még hozzátette, hogy a magyar kulturális egyesületek alap szabályainak jóváhagyása már csak rövid idő kérdése.

totta be és vezényelte igen jól.

A bevezető előadást Tolveth Ozlemességgel az egyes számokat és kár tartotta s ő ismertette sok szelazok szereplőit is. (bf.)

Még ma lehet jelentkezni a budapesti kiránduló vonatra

A november 18-23 között megtartandó budapesti kirándulásra a jelentkezési határidőt november 13-ban állapították meg. Mivel azonban igen sokan nem tudták idejére beszerezni a rendőrség engedélyét, hogy résztvehetnek a budapesti uton, ezért a Putnik menetjegyjroda kivételesen november hó 15-ig, máig hosszabbította meg a jelentkezési határidőt. Ma azonban már csak a Putnik beográdi, noviszádi, szubotica, sztaribecseji, petrovgrádi, oszijekai és vrsaci fiókjainál lehet jelentkezni. Holnaptól már semmiféle jelentkezést nem fogadnak el.

Azok, akik Beográdból utaznak Budapestre, III. osztályon 280, II. osztályon 395 dinárt fizetnek, a Noviszádon beszállók III. osztályon 250, II. osztályon pedig 340 dinárt fizetnek.

A kirándulók kollektív utlevéllel utaznak, amihez csak a helyi rendőrség engedélyét kell beszerezniük, hogy annak nincsen kifogása az elutazás ellen.

A kirándulás szervezői a résztvevőknek Budapesten olcsó elszállásolást biztosítanak jó szállodákban, ugyancsak számos kirándulást is szerveznek Budapest környékén, valamint társasgépkecsikon budapesti körutazást is rendeznek.

A délszláv dalos-szövetség ünnepsége Szomborban

Heteken át tartó munka és készülődés előzte meg a szombori dalosünnepséget, amely szombaton és vasárnap zajlott le. Szombaton egész nap gyülekeztek az ország minden részéből a dalárdisták. A dalárdák kiküldöttjei szombaton délután a szombori dalárdákkal együtt felkeresték a szombori görögkeleti temetőben dr. Kosztics Laza és dr. Lalosevic Jócó sírját és koszorukat helyezték el.

A szombatesti hangversenyt a Szokol-otthonban tartották a következő műsorral: Kranjcevic: Szvjete tihij, vegyeskar Sz. Mitrovicáról, karnagy: Adámovic Bronisláv. 2. Mokranjac: »XI. Rukovet«, vegyeskar Oszijekről, karnagy: Zebics Dusan. 3. Bajics: »Ej koj ti kupi«, előadta a sz. miletici vegyeskar, karnagy: Penejac Branko. 4. Milojevic: »Pesma o zoru«, énekelte a sz. mitrovicai vegyeskar, karnagy: Lalosevic Bogdán. 5. Gyorgyevics: »Zaszvira frula«, énekelte a szombori szerb lparosdalárda, karnagy: Kiss János. 6. Szlovenszki »Romarszka« Manojlovics: »Sztrojane szine«, énekelte a noviszádi Zeneegyesület női kara, karnagy: Pastyán Szvetolik. 7. Hrisztics: »Jeszen«, előadta a vinkovcei szerb dalárda, karnagy: Duboics Vojin. 8. Tajcevic: »Komitszke peszme«, előadta a noviszádi akadémikusok férfi kara, karnagy: Pastyán Szvetolik. 9. Zsivkovic: »Prizrenke«, énekel-

te a szombori szerb egyházi dalárda, karnagy dr. Kiss Lajos.

Vasárnap délelőtt igen impozáns látványt nyújtott a több mint 2000 dalos felvonulása. A menet délelőtt 11 órakor indult a Szokol-otthonról, a Vojvoda Bojovicsa, R. Putnika, a Kraljevicsa Gyorgye utcán át a városháza előtti Szent György térre, ahol a dalosok elhelyezkedtek a részükre felállított emelvényen, majd a szövetség elnöke üdvözölte Szombor városát, az üdvözlésre dr. Tapavica Szima városelnök válaszolt. Ezután az egybegyűlt 35 dalárda tagjai körülből 1800 énekes, elénekelte a himnuszt, majd Pastyán: »Oj szloveni« című dalát a szerző vezényletével. Az ünnepélyes menet a Kralja Alekszandra, a Sztefanovic és a Bojovics utcán át vonult vissza a Szokol-otthonba, ahol 12 órakor ünnepélyes diszgyűlés volt. A diszgyűlést dr. Milasanovic Bogdán a szövetség elnöke nyitotta meg. Utána Ilkics Sztevan arhimandrita előadása következett a szerb dalárdák munkájáról. A dalos-szövetségek jelentőségéről Jugoszláviában és azok kulturális feladatáról beszélt dr. Milojevic Miloje zeneszerző és egyetemi tanár. Befejezésül az »Ise Bajics« zsupa és a »dr. Laza Kosztics« zsupa férfitagjai elénekeltek Milojevic: »Jugoszlaveni« című szerzeményét, amelyet a szerző vezényelt. Délután hangverseny volt a Szokol-otthonban 4 órai kezdettel, a műsor 22 számból állt, este 9 órakor pedig folytatták a hangversenyt.

Fiessen elő a Reggeli Ujságra

Zsúfolt háza volt a noviszádi Strauss-hangversenynek

Abból az alkalomból, hogy a világhírű »Kék Duna« keringő 75 éves lett, a noviszádi Frohsinn jólsikerült Strauss János-émlékhangversenyt rendezett szombaton este a Habagban, amelynek színháztermét zsúfolásig megtöltötte a közönség. Ennek a közönségnek jó harmadrésze magyar volt, ahogy a hangverseny-dobogón, a Frohsinn megerősített dalárdájában is sok magyart fedeztünk fel, akik nem utolsó sorban járultak hozzá a sikerhez.

A műsoron Strauss János legszébb művei szerepeltek: a Denevér és Cigánybáró operettek, a Kék Duna, Déli rózsák és Bor, dal, asszony keringők, egytől-egyig remekművek a maguk nemében, úgyhogy az előadásuk még akkor sem téveszti el hatását a közönségre, ha azokat márkás művészek helyett csak műkedvelőktől kapjuk.

Az énekszámok közül Szukola Kató aratta a legnagyobb sikert, valamennyi szereplő közül az ő hangja volt a legjobb s a hatalmas vegyeskarban is érezni lehetett, hogy ő viszi a szoprán-csoportot. Sok megérdemelt tapsot kapott még Rumpler Kamilla és dr. Dobnig, míg Febel Józseftől a Cigánybáró kettősében kitűnt, hogy karnagynak lényegesen jobb, mint tenoristának. A magán-számokat dr. Nemesheimerné és Jaisel Mici kitűnően kísérték zongorán.

Az est fénypontjai a Denevér operett-egyveleg, a Déli rózsák és a Kék Duna keringők előadása volt. Előbbi a VII. gyalogezred zenekara játszotta, utóbbi kettőt pedig a Frohsinn 70 tagu megerősített vegyeskara énekelte zenekari kísérettel. Mindhárom Febel József tani-

Újabb hat halálos ítélet a szovjetben

Moszkvából jelentik: Az ugynevezett Budienni-széntröszt igazgatóját és 5 vezető tisztviselőjét a széntermelés állítólagos szándékos hátráltatása miatt a szovjetbiróság halálra ítélte.

Londonból jelentik: Moszkvai híradás szerint Litvinov és a GPU vezetősége között ellentétek merültek fel. Litvinov azért utazott el váratlanul Brüsszelből, mert tiltakozni akar Moszkvában a szovjetdiplomataik ellen elrendelt rendszabályok miatt.

BOB GREGORY HERCEGNŐ-MENYASSZONYÁVAL EGYÜTT FELLÉP EGY PÁRIZSI CIRKUSZBAN

Párisból jelentik: Nagy esemény készül szerdán: a ringbe fog lépni Bob Gregory, a Budapesten is népszerű birkózóbajnok, aki tudvalevőleg vőlegénye Baba Saravag hercegnőnek, a saravagi rádzsa leányának, de

az apa ellenzi a házasságot. A mátkapár már volt Londonban és Írországbán, hogy annak rendje és módja szerint törvényesen és egyháziilag is megköthesse a házasságot s mikor ez nem sikerült, Bob Gregory Párizsba jött menyasszonyával. Nemcsak azért, hogy megtartsa esküvőjét, hanem kereset után akar nézni. Az a terve, hogy egy párizsi kabaréban a hercegnővel együtt fellép egy mulattató szkeccsben. Az előadást már hirdeti a Medrano-cirkusz.

HIREK

— Válogatnak az utasokban a noviszádi villamos kalauzok. Szombaton délelőtt meglehetősen kínos esetnek voltak szemtanúi azok, akik az egyik villamoson a Futaki ut feől a városba igyekeztek. A kereskedelmi akadémiánál lévő megállóhelyen több mérnök társaságában az egyik ismert noviszádi motorszerelő üzemtulajdonos szállt fel, aki minthogy sürgős munka közben kellett a városba mennie, nem vetette le a szerelőknél használatos egybeszabott munkaruháját. A szerelő a hátsó peronon állott, ahol kivüle még hárman foglaltak helyet. Alig indult el a villamos, a kalauz a legnagyobb meglepetésre felszólította a szerelőt, hogy szálljon le a kocsirol. A felszólítás általános meglepődést váltott ki annál is inkább, mert a szerelő néhány járáttal előbb ugyan-csak villamoson érkezett a Futaki uti állomásra, s akkor senki sem kifogásolta az öltözködését. A vita végül azzal zárult, hogy a posta saroknál leszállt az utas, aki szomoruan állapíthatta meg, hogy mégiscsak a ruha teszi az embert. A kombinált kezelébas munkaruha alatt ugyanis a szerelő vadonatúj elegáns angol-szövetből készült ruhát viselt, olyat, aminőt a válogató kalauz talán még nem is látott közelről.

— Egy hónapot kapott a Narodna Banka ál-tisztviselője. Petrovgrádról jelentik: A petrovgrádi törvényszék büntető hármastanácsa egy hónapi fogházbüntetésre ítélte Jerics Bránkó 28 éves szpliti illetőségű magántisztviselőt. Jerics egy hónappal ezelőtt Petrovgrádra jött, mindenütt mint a Narodna Banka fiókjának tisztviselője mutatkozott be és azzal az ürüggyel, hogy fizetését még nem utalták ki, dr. Maties Misa kórházi főorvostól, Franaszovics Andra fogorvostól, dr. Radulovics Kornél orvostól, dr. Mrkusics Jozsip ügyvédőtől és másoktól kisebb-nagyobb kölcsönöket csalt ki.

A Dunabánságban is bevezetik a kötelező terménybiztosítást. Jugoszláviában a szőlő és vetésekben okozott jégkár évente 300 millió dinárra becsülhető. Ennek valami módon való csökkentését akarták már régóta elérni, de eddig még nem sikerült megfelelő megoldást találni. 1934-ben azután a szávai bánságban kötelezővé tették a jégkár elleni általános biztosítást. Egész Jugoszlávia figyelme a szávai bánság felé fordult és a tapasztaltak után most elhatározták, hogy 1938-ban a dunai és vardári bánságokban is bevezetik az általános biztosítást. Ez a biztosítás legelső sorban a termelők érdeke, mert őket érinti legközvetlenebbül a jégkár. Amíg az elmúlt három évben a jég okozta károkat teljes egészében megsínyelték a Dunabánságban, addig a Szávbánság termelői a szenvedett jégkár csak kismennyiségben érezték, mert a kár jó részét megtérítették a biztosítási intézetek. A Dunabánságban az általános biztosítást a birtokkegységek alapján pauszászerűen fogják bevezetni. A biztosítás bevezetése nem lesz könnyű munka, mert első sorban maguk a gazdák lesznek ellene, pedig, mint említettük, az ő érdekeiket szolgálná ez leginkább, másodsor pedig Jugoszláviában a terménybiztosítások még mindig nélkülözik az ekvetlen szükséges tapasztalatokat.

Éjfél előtt vagy éjfél után?

Nem könnyű kérdésben kell ítéletet mondania az amerikai felsőbírósnak. Azt kell eldöntenie, hogy Leo Greendlinger jómódu számvevő és az Alexander Hamilton-intézet egyik alapítója éjfél előtt, vagy éjfél után halt-e meg 1935 október 10-én. Ha ugyanis a halál éjfél előtt állt be, akkor az elhunyt örököse, Ethel Hirschmann százezer dollárt fog kapni az Equitable életbiztosító társaságtól, míg ha a halál éjfél után állott be, egyetlen cent sem jár az örököseknek.

A nem mindennapi örökségi eset előzménye a következő: Greendlingert a Newyork Central egyik vonatának háőfülkéjében hlotan találták, amikor a vonat 1935 október 11-én reggel hat órakor befutott a newyorki pályaudvarra. Greendlinger október 10-én este fél nyolckor ült vonatra Detroitban és a látszólag erős, életvidám embert álmában érte utol a halál. Greendlingernek tíz évre kötött százezerdolláros biztosítási kötvénye volt, amely pontosan október 10-én éjfélkor vesztette el érvényét, miután a szeptember 9-én esedékesse vált negyedévi részletet az elhunyt nem fizette ki és a biztosítótársaság felelőssége a törvény értelmében a késedelemről számított egy hónap mulva automatikusan megszűnik.

— **TOPOLAI HIREK.** A rendőrség több kerékpáros ellen eljárást indított, mert a gyalogjárón hajtották kerékpárjukat. A rendőrség ezuttal is felhívja a kerékpározókat, hogy a járdán ne hajtsanak, mert szigoruan megbüntetik őket. — Az előjáróság figyelmezteti a lakosságot, hogy ha észreveszik, hogy valamelyik oszlopon nem ég a lámpa, haladéktalanul jelentsék, mert a mellékúccákon való kocsiközlekedésben könnyen szerencsétlenséget idézhet elő a sötétség. — A Mirjám jótékony nőegylet nagyszabású népviseleti bálát rendez. A rendezőség élén dr. Weisz Mártonné áll. — **Piaci árak:** Buza 170, tengeri 90, javított marha 4, borjú 5, juh 4, választási malac párja 2—220, anyakocák darabja 7—1000, hizott sertés kilója 6 dinár, kacsa, liba 8, tyuk csirke 7, pulyka 8, tojás darabja 1 dinár, káposzta 0.50—0.60, alma, szép, szlovén 3—4.50 dinárig.

A noviszádi Polgári Magyar Daloskör évek óta értékes kulturumokat végez, amelynek egyik jelentős kiegészítő részét alkotják a kultur-esték, amelyeket minden alkalommal nagy közönség látogat.

— **Sztráibecsei anyakönyvi hírek.** A sztráibecsei anyakönyvi hivatalban az elmúlt októberhónapban a következő változásokat jelentették be. Születtek: Szarvas Katalin, Apity Milénka, Bélics Dusán, Radisics Milivoj, Fárbas Katalin, Avramov Jelica, Kiss Erzsébet, Szpajics Dragica, Gera Péter, Blazsanik Imre, Antics Sztévan, Varga András és Ferenc ikrek, Acsai Péter, Kalmár Katalin, Lajkó Mária, Horváth Mária, Radics György, Balázs Margit, Simonyi János, Milovánov Dragica, Agoes Agoston, Szekulics Anka, Szabó István, Katina Sztaniszláv, Gaicin Radivoj, Gál Veronka, Bugarszki Olga, Nagy Sándor, Lupics Andrija, Sörös Dávid, Abrahám Károly. — **Házasságok kötöttek:** dr. Sillis Imre és Szonomár Erzsébet, Fehér András és Klímek Vera, Pál János és Sárkány Erzsébet, Bözsics Sztévozar és Bélics Lyubuska, Mészáros Péter és Benarik Matild, Andrijásev Lázár és Jakics Jovánka, Banyári József és Halla Mária, Gyuresik Mihály és Kalapos Marcela, Peskanov Todor és Ludmán Margit, Bélics Miladin és Prótics Milka, Selymesi Antal és Santa Rozália, Puszagh Sámuel és Báldin Erzsébet, Kekics Radivoj és Vorguesin Miléna, Gyuresik Lajos és Sárkány Julianna, Dzsigsurszki Gligorije és Szávics Jelena, Pogány Károly és Buruzs Veronka, Tovariski Milorád és Atymov Julka, Kocsis György és Szabó Erzsébet, Kocsis Ferenc és Báldin Gizella, Könyvű József és Károlyi Honka, Keringer István és Szerda Teréz, Vorguesin Joakim és Bibin Milénka, Máties Pavle és Vraesaries Lepszavao, Fábiján Radivoj és Gyunkics Danica. — **Elhaltak:** Harmat Erzsébet 10 éves, Páris Marinkó 2 hónapos, Bélics Dusán 1 napos, Bajandries Dimitrije 25 éves, Vulkánovics Jelena 19 éves, Ginder Rezső 32 éves,

Blazsanik Imre 1 napos, Milovánov Alekszander 81 éves, Csiplics Dusán 71 éves, Lénárd Mária 20 éves, Lajkó Mária 1 napos, Fejes Vilmos 1 hónapos, Balázs Margit 7 napos, Szpajics Dragica 19 napos, özvegy Róth Istváné—Bözső Etel 52 éves, Hatalák Agostonné—Farkas Gizella 40 éves, Milovánov Angelina 73 éves, Bájics Ráda 33 éves, Zsikics Lázár 82 éves, Fejes Antal két hónapos, Varga Mihály 2 hónapos korukban.

— **Sztrájk fenyeget a szombori faiparban.** Mint már korábban jelentettük a szombori fa és asztalos munkások munkaadóiknak határozatot nyújtottak át, amelyben a munkabérek és a munkaidő rendezését kérik. A határozatban hivatkoznak a napról-napra emelkedő árakra, főleg az élelmiszer árak növekedésére és a túlórázás rendezésére. Mivel a munkaadók nem tárgyaltak a kivánságokról, a famunkások kénytelenek voltak a magasabb iparhatósághoz fordulni és jogaik megvédését illetőleg követeléseik rendezését kérni. Remélhetőleg a most folyó tárgyalások megegyezéssel végződnek a munkások és munkaadók között. Amennyiben a munkaadók nem teljesítik a munkások minimális bérköveteléseit és a munkaidő tartalmát nem hajlandók kollektív sztrájkba tömörülni érdekeik megvédésére és így a szombori osztalosműhelyekben szünetelni fog a munka.

TÁRSALGÁS

— *Maga piszkos gazembernek nevezett.*

— *Kérem... A piszkos jelzőt nem mondtam.*

— **A vademberek boldogabbak, mint a férjek, — mondta és meg-nősült.** Plymouthban megalakult és rövidesen felvirágozott az agglégények köre. Percy Moss alapító és elnök az alakuló közgyűlésen tartott beszédében kifejtette, hogy az afrikai őserdők vademberei boldogabbak, mint a házasmemberek a civilizált Angliában. A beszéd következtében a környék női lakossága tiltakozó levelekkel árasztotta el a kört. A legfelháborodottabb támadó egy Miss Button nevű fiatal nő volt, akivel az elnök élénk levélváltást kezdett. Az ügy odavezetett, hogy Moss elnök rendkívüli közgyűlésen huszonnyolc napi szabadságot kért, hogy nőül vehesse Miss Buttont. A bejelentés a felháborodás viharát robbantotta ki a közgyűlésen, éleshangu határozattal megbélyegezték az »áruló« elnököt, »gyalázatos eljárásáért« 250 dinár pénz bírságra, elnöki állásának elvesztésére ítélték és úgy döntöttek, hogy nem vesznek neki nászajándékot.

A BEOGRÁDI JUGOSZLÁVIA KÖZGYŰLÉSE

Tegnap délelőtt tartotta meg a beográdi Jugoszlávia SC nagy érdeklődéssel várt közgyűlését, amelynek tisztújító választásán a kompromisszumos lista győzött. Elnök lett dr. Boriszavlyevics Gyorgye ezredes, alelnökök: Tadic Alekszandar, Filipovics Dusan és Demajo M., titkárok: dr. Mihajlovics, dr. Baradics és dr. Gyorgyevics.

— **Noviszádon elfogtak egy régóta körözött betörőt.** A noviszádi rendőrség letartóztatta Pavlovics Pétert, aki ellen körözölevelet adtak ki ez év elején. Pavlovics egy munkanélküli társával, Tóbiás Albert beográdi kereskedelmi utazótól amerikai gangszer-munkára emlékeztető vakmerőséggel elrabolt 6000 dinárt. Tóbiás a Hotel Bela Lágyában szállt meg. A postára fel akart adni kétezer dinárt, de valamennyire lusta volt elmenni és így épp kedvére jött Ducsak Sztévan ajánlása, aki a szállodában volt alkalmazva. Ducsak mielőtt elfogadta volna a pénzt, engedelmet kért néhány percre, hogy felvegye kabátját. Amint kijött Tóbiás szobájából, értesítette Pavlovicsot, hogy jöjjön, mert egyszerű zsákmány ígérkezik. Pavlovics percek alatt meg is érkezett. Bementek Tóbiás szobájába, a kereskedelmi utazó azt hitte, hogy Pavlovics is a szállóhoz tartozik, kivette pénztárcáját és kezdte leszámolni a kétezer dinárt. Pavlovics azonban csak erre várt. Leütötte az utazót, bezárták rá az ajtót és el-tűntek a környékről. Ducsakot sikerült a rendőrségnek néhány nap alatt elfogni, azonban Pavlovics csak tegnap került kézre. A rendőrség kihallgatta Pavlovicsot és átadta az ügyészségnek.

— **AZ EGYETLEN ÁLLAM a világon, ahol a telefon még mindig ismeretlen intézmény — a kis Andorra köztársaság. Van viszont a világnak egy olyan állama, ahol az adófizetés intézményét nem ismerik és ez a közép-amerikai Honduras köztársaság. Honduras ugyanis annyi jémet, bőrt és gyümölcsöt exportál, hogy ezeknek vámpóvedelme tökéletesen fedezi az állam minden kiadását, úgy hogy sem egyenes, sem közvetett adók fizetésére nincs szükségük a boldog hondurasi állampolgároknak.**

— **Képzettség és házasság.** Egy amerikai statisztika azt mutatja, hogy minél magasabb egy nőnek a képzettsége, annál idősebb korban megy férjhez. A tanulatlan munkásnők 18, a szakmunkásnők 19, az irodai alkalmazottak 21, a főiskolát végzett nők pedig 24 éves korukban kötnek házasságot.

ISMERI AZ URÁT

A férfi éjfélután vetődik haza a kocs-mából. Halkan nyitni akarja az ajtót, de az nem nyílik. A részeg egy darabig tanakodik, de hamarosan megoldódik a rejtély, mert kiszól a szobából az asszony:

— En zártam be az ajtót. Menj vissza a kocsnába, ahol eddig voltál.

— De honkám — rimámkodik a férfi — engedj be, hiszen nem is voltam a kocsnában.

— Nekem beszélhetsz! Biztosan most is részeg vagy.

— Beesültzavamra színjózan vagyok... Engedj be.

— Előbb lehelj be a kuleslyukon — haogzik a felelet.

SPORT

Hóban, felázott pályán, nehezen győzött a magyar válogatott:

Magyarország-Svájc 2:0 (1:0)

EURÓPA-KUPA MÉRKŐZÉS, JÁTÉKVEZETŐ: MIKA POPOVICS

Budapesten tegnap beköszöntött a tél. Kora hajnaltól egészen estig havazott s még az Üllői-úti pálya kitűnő talaja is annyira felázott, hogy a réli órákban erősen kétségesnek látszott, még lehet-e tartani a magyar-svájci mérkőzést.

AZ MLSz vezetősége a pálya kimé- lése végett előbb úgy döntött, hogy a magyar-csehszlovák ifjúsági előmér- kőzést elhalasztják és a magyar-sváj- ci mérkőzést is csak barátságos jelleg- gel rendezik meg. Ebbe azonban a svájciak, akiknek inyére volt a nehéz talaj, nem akartak belemenni s így a két ellentés nézet között Popovics Mi- ka játékvezetőnek kellett döntenie.

Popovics megvizsgálta a pályát s azt bajnoki mérkőzésre alkalmas- nak találta. Így tehát a magyar- svájci mérkőzést, a svájciak kíván- ságának megfelelően, az Európa- Kupáért játszották le.

Az MLSz és dr. Dietz szövetségi ka- pitány erre úgy határozott, hogy a kor- rán kijövő közönség kedvéért lejátsza- ta az ifjúsági mérkőzést is, amely azon- ban nem 2x45, hanem csak 2x25 per- cig tartott.

A főmérkőzés csapatai, a svájci és magyar hánusz eljátszása után, pon- tosan 2 órákor a következőképpen so- rakoztak fel:

Magyarország: Szabó — Korányi. Bi- ró — Gyarmati, Turay Lázár — Sas, Kiss, Sárosi dr., Toldi, Titkos.

Svájc: Bizzozero — Minelli, Lehmann — Springer, Vernati, Lörtscher — We- ber, Wagner, Monnard, Wallace, Aebi.

A svájciak tehát az eredeti összeál- lításban voltak fel a szudelmet, míg a magyar csapatból hiányzott Cseh (Hungária), aki az utolsó napon bete- gedett. Helyette Kiss ugrott be, tehát a csapat sor belső hármását a Ferenc- város adta.

Ez a csere alaposan befolyásolta ma- gát a játékost s talán az eredményt is, mert a pehelysúlyú Sas—Kiss magyar jobbszárny nem boldogult a nehéz ta- lajjal és a keményen játszó svájci vé- delemmel, Sárosin is meglátszott, hogy a mérkőzést megelőző 3 napon beteg volt, egyáltalában nem becsájtkozott közelharcba s meglehetősen a játék in- nyitásával. Így a magyar csapatban csak a Titkos—Toldi balszárny volt teljesértékű. Szerencsére, a védelem a várakozásnak megfelelően játszott, bár a hátvédek a csuszós pályán elkövet- tek néhány hibát. Szabó kapus azon- ban ezúttal is bravurosan dolgozott. A fedezet sorban az ujone Gyarmati nem vált be, Turay jó volt, Lázár még jobb.

A svájci csapat igen jól mozgott a havas pályán és kemény, szívós játék- modorával sokáig nyitotta tudta tenni a mérkőzést. Ezzel a két erőnyükkel és nagy gyorsaságukkal ellensúlyozták a magyar csapat tudásbeli többletét s a hullámzó játékban végül is csak azért tudott győzni a magyar együttes, mert csapatra több gólhelyzetet tudtak ősz- szehozni, ötletesebben támadtak, míg a svájciak sok támadásuk ellenére is alig voltak komolyan veszélyesek. Egyénileg Bizzozero kapus, Minelli,

Vernati és Lehmann fedezetek, Mon- nard és Weber csatárok tűntek ki.

A játék úgy indul, hogy nagy sváj- ci vereség lesz és Sárosi már a 4. percben megszerzi a vezetést ballábbal, fordulásból lött remek góllal.

Továbbra is a magyar csapat van fölényben, de a gyors eredmény kissé elbizakodottá teszi a játékosokat s le- hetetlen talajon nem pontos az össz- játéka. A 15. percben Sas megsérül, de egy perc múlva már újra beáll. A svájciak gyors lefutásokkal kísérlete- zik, amelyek azonban éppúgy eredmé- nytelenek maradnak, mint a magyar csapatnak a 19. és 26. percben lött sa- rokrugásai. Mindkettőt Toldi akarja góllá értékesíteni, de egyszer kapu mellé fejel, másodsor meg Minelli a fejével tartja fel Toldi bombáját a ka- puvonal előtt.

Toldi lövése olyan erős volt, hogy Minelli percekig szédül a hótól feldagadt labda súlyától.

Az utolsó negyedórán alig van már iram, a játékosok fáradtak, csak a svájciak gyurják még a sarat. A 27. percben Monnard, a 31. percben Wag- ner lövése ad nehéz munkát Szabó- nak. Az utolsó percekben, a közönség biztatására, újra a magyar csapat nyom- mul fel, de csak két eredménytelen sarokrugást ér el.

A második félidő első percei megint magyar rohamokkal telnek el. A sváj- ciak azonban keményen, helyenkint durván védekeznek s az 5. percben Toldit biztos helyzetben felőkik a fi- zenhatoson belül. A közönség tizen- egyest vár. Popovics sipja azonban né- ma marad.

Most negyedóráig váltakozó játék fo- lyik, egyszer Titkos vagy Sas fut el a labdával, másszor meg Aebi vagy We- ber közelíti meg a magyar kaput, de a védelmek jól átmak a lábukon. A 16. percben már gólt kiált a magyar köz- zönség, de

Kiss lövése elakad a sárban és pon- tosan a elővonalon akad meg, ugy- hogy Bizzozero menteni tud.

Svájci ellentámadásnál Monnard és Aebi lövéseit kell Szabónak ártalmat- lanná tennie, a 23. és 27. percben pe- dig a magyar csapat veszélyeztet egy-egy sarokrugással. A következő percben a magyar szélső egyedül ro- han a kapu felé, ám

a pehelysúlyú Sas holtbiztos gól- helyzetben megint fevágják a ti- zenhatoson belül és Popovics ezúttal sem adja meg a közönség által reklamált tizenegyest.

Rövidesen mégis megszületik a má- sodik magyar gól. Titkos beadását Sá- rosi kapja, Kissnek továbbítja

Toldi a 29. percben védhetetlen lövéseivel 2:0-ra növeli az ered- ményt.

A magyar csapatnak ez most már, ugylátszik, elég is és a svájciak is többször szóhoz jutnak. Egyizben Monnard, majd Aebi olyan szép lövést

küld Szabó kapujára, hogy a közönség hosszasan megtapsolja a vendégjátéko- sokat.

Az utolsó negyedórán már lanyhul az iram és Szabó kapus már azt is megengedi magának, hogy fejfel hárit- son el egy labdát. Ugylátszik, érezte, hogy ez a svájci csatársor gólt nem tud összehozni s úgy is lett.

A mérkőzést, amelynek a rossz idő miatt mindössze 12.000 nézője volt, a jugoszláv Mika Popovics nagyjában jól, éles szemmel és határozottsággal ve- zette. A közönség ugyan a két tizen- egyes meg nem adása miatt kicsit fel- zudult, de ez a két vitás eset nem volt döntő befolyással az eredmény kiala- kulására.

Előmérkőzés:

Magyarország — Csehszlovákia 4:1 (1:0). A 2x25 perces ifjúsági válogatott mérkőzést a magyar ifjak igen szép játékkal nyerték meg. Góljait Bitz (2), Csomor és Laczkó rugták, míg a cseh- szlovákok 2:0 állásnál Simonek góljá- val szepitettek az eredményen.

A magyar-svájci mérkőzés után az Európa-Kupa tabellája a következő:

1. Magyarország	7 5 0 2	24:15	10
2. Olaszország	4 3 1 0	9:4	7
3. Csehszlovákia	6 3 1 2	16:16	7
4. Ausztria	6 2 1 3	13:14	5
5. Svájc	7 0 1 6	12:15	1

Jól tartotta magát a kikindal Szloga Noviszádon:

Vojvodina-Szloga 5:3 (3:2)

A noviszádi alszövetség bajnoka teg- nap délután a kikindal Szlogát látta vendégül a Karagorgye-pályán, ame- lyan a csipós hideg miatt csupán 400 —500 néző gyűlt össze.

A mérkőzés azonban nagyobb köz- zönséget érdemelt volna, mert a ven- dégsapat meglepően jól tartotta ma- gát s egészen a második félidő elejéig bizonytalanná tudta tenni a mérkőzés kimenetelét. Ekkor azonban kifulladt a kikindal együttes, az eddigi változatos játék helyett a Vojvodina került fö- lénybe s végül is megérdemelten győ- zött, bár az utolsó gólhoz szerencsével jutott.

Az első negyedórán a Vojvodina támad sokat és eredményesen: Békics, Welker majd újra Welker góljaival már 2:0-ra vezetnek a pirosfehérek, amikor

a Szloga is összeszedi magát és szünet- ig Trifunac és Putnik egy-egy góljá- val 3:2-re csökkentik az eredményt. Sőt szünet után mindjárt az első percek- ben Trifunac újabb góllal ki is egyen- liti s ugylátszik, hogy a Vojvodina fej- forgatott csapata kellemetlen meglepe- tést szerez. A noviszádi bajnok azon- ban rákapcsol, Welker újra megszerzi a vezetést s 4:3 állásnál Tajnic, a Szloga hátvéde, öngóllal beállítja a vég- eredményt.

A mérkőzést Széder jól vezette. Egyéb noviszádi eredmények:

ZsSK—NFK 1:0 (1:0), másodosztályu bajnoki.
Trgovacski—Textil 3:0 (2:0), másod- osztályu bajnoki.
Vojvodina B)—Szlávia B) 2:0 (1:0), barátságos.

Durva látékkal fejeződött be a szubotical szezon:

Bácska-Szlávia 7:2 (4:2)

A szubotical alszövetség utolsó baj- noki mérkőzését tegnap, mintegy 500 főnyi közönség előtt játszották le a SzAND-pályán. A mérkőzéstől sokan azt várták, hogy az erősen fejjavult Szlávia pontot vesz el a Bácskától, ez azonban nem következett be, a Bács- ka igen jól játszott és biztosan győ- zött.

Egyébként a mérkőzés inkább volt küzdelem, mint játék, s a második fél- időben időnként bikaviadalhoz hasonli- tott. Beleszín játékvezető ugyanis az első félidőben kissé erélytelen volt, amitől a játékosok vérszemet kaptak, de szünet után megkezdte a rendesi- nálást és a Szláviából 3, a Bácskából

pedig 2 játékost állított ki.

A mérkőzés állandóan szitáló esőben folyt le s góljait a Bácska részéről Ko- punovics II. (3), Gabrics (2), Cvijanov és Vidákovics, a Szlávia részéről Szücs (2) lötte.

Ezzel véget ért az őszi forduló a szu- botical csoportban s a csapatok bajno- ki sorrendje most a következő:

1. ZsAK	6 5 1 0	19:3	11
2. Bácska	6 5 0 1	28:8	10
3. Szlávia	6 3 1 2	18:14	7
4. SzAND	6 3 1 2	13:10	7
5. SzMTC	6 2 0 4	7:15	4
6. Zrinyszki	6 0 2 4	5:23	2
7. Sport	6 0 1 5	6:22	1

A ligában végig a favo- ritok győztek

A HASK lett az őszi bajnok

Tegnap délután 3 városban ját- szották le a liga utolsó fordulóját s a mérkőzések általában a várakozás- nak megfelelően végződtek. Megle- petést legfeljebb az kelt, hogy a Ju- goszlávia döntetlent tudott kicsikar- ni Szplitben a Hajduktól s hogy a bajnok Gragyanszki, az utolsó idő- ben mutatott formáját megcáfolva, majdnem kétszámjegyű győzelmet ért el a BASzK ellen.

A Konkordia a saját pályáján sem tudott győzni a Szlávia ellen s így megmaradt az utolsó helyen, az első helyet pedig a HASK tartotta meg, amelynek a gólaránya jobb, mint a BSK-é.

Eredmények:
HASK—Jedinstvo 4:1 (3:0)
BSK—Lyublyana 5:3 (5:1)
Szlávia—Konkordia 3:1 (0:0)
Gragyanszki—BASzK 9:2 (5:1)
Hajduk—Jugoszlávia 2:2 (2:0)

A liga végleges őszi tabellája ezek- után a következő:

1. HASK	9 7 1 1	25:10	15
2. BSK	9 7 1 1	32:15	15
3. Gragyanszki	9 4 2 3	28:14	10
4. Hajduk	9 3 4 2	19:19	10
5. Szlávia	9 4 1 4	13:14	9
6. Jugoszlávia	9 3 1 5	13:12	8
7. BASzK	9 3 1 5	18:21	7
8. Jedinstvo	9 3 1 5	5:18	7
9. FC Lyublyana	9 2 2 5	10:20	6
10. Konkordia	9 2 0 7	12:32	4

ASztaribecsen tegnapra terve- zett Gragyanszki—Verbázi SC barátságos mérkőzés elmaradt.

BASEL:
Kerületi válogatott—Délmagyarország 7:2 (5:2).

A bajor válogatott ökölvívó csapat Münchenben 9:7 arányban győzött a kölni mérkőzéstől még fáradt magyar válogatott ellen.

Az anglo-csehszlovák teniszmérkőzés, amelyet Londonban rendeztek, Anglia fölényes, 5:1 arányu győzelmével vég- ződött. A csehszlovák csapat egyetlen győzelmét a szlovenszkoói Hecht sze- rezte Leal ellen.

Hogy áll a magyar nemzeti bajnokság?

Tegnap adtunk hírt a szombaton lejátszott Nemzeti-Phöbus bajnoki mérkőzésről, amelyet a Nemzeti nyert meg 4:3 (4:0) arányban. Ennek az eredménynek beszámításával a magyar nemzeti bajnokság állása a következő:

Table with 2 columns: Rank and Team/Score. Lists teams like Hungária, Ferencváros, Újpest, Káspeszt, Phöbus, Nemzeti, Elektromos, Szürketaxi, Törekvés, Szeged, Budafok, Budai „11”, ETO, Boeskaí with their respective scores.

Hétfői sport-üzenetek

„Szentai érdeklődő”. Azt kérdezi, mi ér többet: az olimpiai bajnokság vagy a világbajnokság. A kétfő voltaképpen egyet jelent, mert az olimpiai bajnok és a világbajnok egyaránt jogal mondhatja, hogy ebben vagy abban a sportágban a legkülönb valamennyi ember-társa között. Valami különbség mégis van az olimpiai bajnok javára, mert az olimpiát nagyobb közönség előtt, több versenyzővel rendezik meg, mint a világbajnokságot s így az ott kivívott győzelem nehezebb, értékesebb és nagyobb visszhangot kelt szűles e világon. Világbajnokságot különben is rendszerint csak olyan versenyzők számára írnak ki (főiskolások, profik, kérekpárosok stb.), akik az olimpián nem vehetnek részt.

NAK-szurkuló. A NAK, mint a noviszádi alszövetség bajnoka, 1936 nyarán vett részt a ligaselejtező mérkőzéseken. Eljutott egészen a négyes elődöntőig, de a szarajevói Szláviával szemben elvérzett. Noviszádon 1:1, Szarajevóban pedig 3:1 volt az eredmény a Szlávia javára, amely akkor bejutott a ligába és azóta is benne van.

P. E. Szombor. 1. Budapesten 87 (nyolcvanhét) bajnoki mérkőzésre bíztesített futball-pálya van, ezek közül a legnagyobb az FTC Üllői-úti sporttelepe, amelyre körülbelül 40.000 néző fér. 2. A rudugrás olimpiai bajnoka Meadows (USA) 435 cm-rel. A magyar Zsuffka a 6., Bácsalmási pedig a 7. helyen végzett 400 cm-rel.

R. G. Temerin. Ez már olyan régen volt, hogy nem tudunk utánanézni.

Fogadók, Odzsaci. A 100 métert 10.3 mp. alatt már Jesse Owens előtt is ötven futották, mégpedig az amerikai Tolan, Peacock és Metcalfe, valamint a kanadai P. Williams és a holland Berger. A magyar rekord ezen a távon 10.4 mp. (Sir József).

Rövid sport hírek

A bécsi Ausztria a hónap végén Zágrábban vendégszerepel. A noviszádi Vojvodina is tárgyalásokat kezdett a kitűnő bécsi egyesület vezetőségével s valószínű, hogy Sindelar csapata december elsején Noviszádra is ellátogat.

A BSK november 27-én Zlinben az ottani Bata SK ellen játszik, másnap, november 28-án pedig Prágában, ahol a Spárta lesz az ellenfele.

A főiskolai futballvilágbajnokságra, amelyet jövőre Budapesten rendeznek, eddig a következő államok neveztek be: Olaszország, Ausztria, Csehszlovákia, Románia, Németország és természetesen Magyarország, amely a világbajnokság jelenlegi védője. A jövőévi futballtorna győztesét már előre lekötötték Londonba, ahol az angol egyetemek válogatott csapata lesz az ellenfele.

A francia szövetség hivatalos kimutatása szerint a francia ligaegyesületekben összesen 700 igazolt profi játékos rugja a labdát, akik közül 155 külföldi. Legtöbben vannak az osztrákok (49), a magyarok (32) a második helyen állnak, míg a jugoszlávok száma hat.

A JNSz bírótisztület tegnapelőtt tartotta meg ideai bíróvizsgáját. Az 5 jelentkező mindegyike sikerrel tette le a gyakorlati és írásbeli vizsgát.

!!!

A tekéző sport hírei

A NOVISZÁDI ALSZÖVETSÉG BAJNOKSÁGA

Table with 2 columns: Rank and Team/Score. Lists teams like Zmajevac, Heraklesz, Zrinyszki, Zselyezmiesár, NAK, Sofőrök, Zvezda, Szloga, Ban Jelasies with their respective scores.

Table with 2 columns: Rank and Team/Score. Lists teams like Venac, Napred*, Kramer, Frohsinn*, Gragyanszki, Junak, Zanathia, Keramit, Fodrászok with their respective scores.

*) Az óvás alatt álló Napred-Frohsinn mérkőzést, amelyet a Napred nyert meg, beszámítottuk a táblázatba.

Table with 2 columns: Rank and Team/Score. Lists teams like Isztra, B. Dobropolye, Rádnicski, Livnicsár, TAND (Torzsa), Orao, Famunkások, Temerini SK* with their respective scores.

*) A Temerini SK csak később nevezett be a bajnokságba s eddig még egyetlen mérkőzést sem játszott.

A noviszádi Keramit 201:189 arányban nyerte utolsó őszi bajnoki mérkőzését a Krámer ellen. A győztes csapatból Kalmár, Szitás és Puliszák, a vesztes csapatból Kuesera, Klier és Dudás tűnt ki. A mérkőzést Pénzes vezette, aki gyengélkedése miatt előbb lemondott, de amikor nem találtak helyettesítést, este 10 órakor az ágyból kelt fel a mérkőzés vezetésére.

Szr. Mitrovica: Zmajevac (Noviszád) — Szremac 277:128, barátságos.

Reggeli Ujság Uredništvo i administracija Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50 Telefon: 21-37, éjjel 20-58 Felelős kiadó: Andree Dezső A kiadóhivatal felelős vezetője: Blazsek Ferenc Preptiata — Előfizetés: Egy óra ••••• 28— dinár (kihordó útján 30 din.) Három óra ••••• 80— dinár (kihordó útján 86 din.) Félévre ••••• 160— dinár (kihordó útján 172 din.) zlazai svakodneвно - Megjelenik naponta Post. čekovni račun — Postacsekkszámia: Zagreb, 46.692

A megmentett lélek

Regény Irta: FERTSEK FERENC © 26 Copyright by Reggeli Ujság and Publicitas Press Service. — Utánnomás tilos

Nem fog többé semmi nyugtalanítót elkövetni, ezt megígéri és Mihály bizhatik benne. Egysesge dül a Mihály kedvéért, Mihály iránt való hálából megfogadja, hogy mindaddig, amíg a Mihály védelme alatt áll, vagyis amíg Tjumenbe nem érnek és amíg őt a növérenék át nem adja, nem tesz semmi kárt magában. Azon-tul pedig már ugy sem fog többé Mihályra tartozni az ő szomorú ügye.

— Az Isten engem sokkal jobban megpróbált fejezte be sirva, — sokkal többet mért rám, mint amennyit egy magárahagyott gyöngé asszonyi lélek kibírhatna. Nemsokára ugyanis magától vége szakad az életnek, meglátja, hát maga miatt, a maga kedvéért be fogom ezt várni most már, az Istennek ezt a másik rendelését is...

Mihály azt felelte, nagy kő esik le a szíveről az urnónek ezzel az elhatározásával és hogy nagyon örül, hogy Jelena Andrejevna nem avatkozik többé az Isten dolgába és bevárja, ami rendelve léssen fele...

Magában pedig azt gondolta, hogy ez mind szép és jó, de a felelősség, amíg Tjumenig eljutnak, mégis csak rajta van és nem fog ártani, ha ő ezentul is nyitva tartja majd a szemét.

Hiszen ő az oka az egészek. Ő, Mihály! Ő az oka mindennek! Csakis!

Nem ő beszéte-e le az orosz urat arról a szándékáról, hogy magyarád foglyokat hozat a táborból az aratáshoz? Hiszen nyilvánvaló, hogy valószínűleg ő szabadította rá a veszedelmet a Turzansky-portára azzal, hogy rosszkor alkalmazott nagylelkűségből — ami pedig csak ostobaság volt, enyhén szólva: tulzás — pártját fogta az ottani lakoságnak. Ha mondjuk harminc magyar baka kezében van akkor akkor a kassza, aki nem ijed meg a maga árnyékától, akkor a Turzansky-gyerekek ma is békén hajkurászhatnak a lovacskákat a parkban. Turzanskyne tovább pingálhatná a buzatáblákat meg a napraforgókat és Mihály — ki tudja, Mihályt talán már nem is sok idő választaná el attól, hogy betoppanjon az otthonába.

Ó, napnál világosabb az ő felelőssége ebben a dologban!

És amit eddig csak a tudata alatt hordott, kialakulatlanul, aminek eddig csak a körvonalait látta, az ebben a pillanatban teljesen megvilágosodott előtte; csontig-velőig ható bizonyossággal érezte, tudta immár, miért vitte a bőrt Turzanskyék védelmében a vásárra és mi az, ami arra készíti, ami azt parancsolja, hogy a Turzansky özvegyét, ezt a fészkeből kiesett madárkát a gondjaiba vegye és el ne hagyja addig, amíg

biztos menedéket nem lel neki valahol.

Mihály nem tudott skatulyázni; hogy az érzéseket, gondolatokat rendszerbe is lehet foglalni, hogy a cselekedetek rugóit meg lehet keresni és néha meg is lehet találni, minderről semmit sem tudott, problémák — a tanult emberek problémái őt nem keresték fel, nem bántották.

De parasztimivoltában is egész ember volt és férfi. Ezért nem tért ki a kérdőjelnek, amely ennek az idegen asszonynak az élete útjában magasodott, hanem emelt fővel, becsületes lelke és jószándékai vándorbotjára bízva magát, nem engedte el a gyenge kezét, hanem nekivágott az utnak, a kettejük útjának.

V.

Abban a kavargásban és felfordulásban, amelybe belepottyantak, hihetetlen teljesítmény volt már az is, hogy Tobolszkba eljutottak, most, mikor a pálya tele volt visszaözlő vonattal. Eleinte csak a tehetős emberek menekültek Szibéria belsejéből az anyaország felé, ámbár nem lehetett tudni, mire odaérnek nem ugyanolyan állapotokat találnak-e ott is — később pedig menekült már mindenki, akinek kedves volt az élete.

Azsia belsejébe lassan már igazán csak az utazott, akinek valami halaszthatatlan dolga, vagy elsőrendű fontosságú érdeke kívánta, hogy oda utazzék. De még az ilyen ember is felvette az utolsó kenetet vagy végrendekezett előbb, olyan hírek szállingóztak az Uralon tulról.

Mihály és két asszonytársa meg pont most kellett, hogy idekerüljön. A vonat, amely több mint három héttel ezelőtt zsfoltan indult el Penzából, most csaknem üresen érkezett a szibériai nagyvárosba. Aki tehette, a riasztó hírek hallatára lemaradt valamelyik állomáson és bevárta a legközelebbi rendes vagy menekülő-vonatot, amelyre felkényörögte, vagy felve-rekedte magát és indult visszafelé.

Mihály meg ott topogott a bokáig erő hóban Andrejev Turzansky bundájában, ott topogott hát-ratett kezekkel a szűk udvaron, egy tobolszki tatár kereskedő vendéglátó házának udvarán. Tobolszkban, a hazájától hány ezer versztnyre is?

Még kilométerekben sem tudta volna megmondani.

—Októberben már mindég ekkora hó van erre felé? — kérdezte néha a háziaktól.

Megn nyugtatták, hogy csak az ezidén köszöntött be ilyen korán a tél, máskor, más években legfeljebb, ha két hét múlva van az, ami most van, de hát háboruban még az időjárás is megváltozik, ugy látszik.

(Folytatjuk.)